

PLAN FÖR SMÅBARNSFOSTRAN

06.07.2017

Privat gruppfamiljedaghem i Kimito

Lillgården AB, Pajbölevägen 3, 25700 Kimito

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INTRODUKTION TILL LILLGÅRDENS PLAN FÖR SMÅBARNSFOSTRAN

1.1 Gruppfamiljedaghemmet Lillgården AB

1.2 Lokala särdrag och olika sätt att ordna småbarnspedagogisk verksamhet

1.3 Barnets plan för småbarnspedagogik

2. VERKSAMHETSIDÉ OCH VÄRDEGRUND

2.1 Personalen

2.2 Övergång

2.3 Värdegrund

3. SYNEN PÅ LÄRANDE

4. MÅNGSIDIG KOMPETENS

4.1 Utveckling av verksamhetskultur

4.2 Lärmiljöer

4.3 Samarbetspartner

4.4 Pedagogisk dokumentation

5. MÅL INOM SMÅBARNSFOSTRAN

6. ÄMNESOMRÅDEN OCH INRIKTNINGAR

6.1 Leken

6.1.1 Mål

6.1.2 Metoder

6.2 Språkens rika värld

6.2.1 Mål

6.2.2 Metoder

6.3 Mina många uttrycksformer

6.3.1 Mål

6.3.2 Metoder

6.4 Jag och vår gemenskap

6.5 Jag utforskar min omgivning

6.5.1 Mål

6.5.2 Metoder

6.6 Jag växer, rör på mig och utvecklas

6.7 Preciseringar gällande språk och kultur

7. BARNETS BEHOV AV SÄRSKILT STÖD

7.1 Stödarrangemang inom småbarnspedagogiken

7.2 Barnets plan för småbarnspedagogik i samband med stöd

8. UTVÄRDERING OCH UTVECKLING

1. INTRODUKTION TILL LILLGÅRDENS PLAN FÖR SMÅBARNSFOSTRAN

Lillgårdens plan för småbarnsfostran utgår ifrån de riktlinjerna som finns i Kimitoöns kommunala plan för småbarnsfostran (som hittas på kommunens hemsida). Specifika tillägg klargjordes och därför har gruppfamiljedaghemmet Lillgården AB uppgjort en egen plan för småbarnsfostran, även om den kommunala (lite mer allmänna) planen också efterföljs. Planen för småbarnsfostran är sammanställd på basen av diskussioner förda av personalen på Lillgården. Lillgården är ett nystartat företag och därför har varken föräldrar eller barn kunnat höras i samband med uppgörandet av planen. Planen är uppgjord i enlighet med de bestämmelser och anvisningar som Kimitioöns kommun har kommit med. Planen bör revideras och uppdateras vid behov i juni 2018 då planen genomläses av personalen, eller då planen blir föråldrad. Alla nyanställda, praktikanter och vikarier bör läsa Lillgårdens plan för småbarnsfostran med alla dess bilagor. Alla dessa skrifter förvaras i gruppfamiljedaghemmets kansli.

1.1 Gruppfamiljedaghemmet Lillgården AB

Lillgården AB finns på Pajbölevägen 3. Fastigheten består av ett egnahemshus och en ladugårdsbyggnad. Huset är byggt år 1989 och har inte renoverats. Under sommaren 2017 gjordes vissa ändringar för att det skulle passa ett gruppfamiljedaghem. Gården är stor och erbjuder mångsidig lek för barnen. Barnen är indelade i två stycken grupper, Smultronen och Blåbären. I vardera gruppen finns det 9 barn och 2 vuxna. Totalt finns det alltså 18 dagvårdsplatser för barn i åldern 1–5. Förskola anordnas inte hos oss.

Vi strävar efter att skapa en hemlik och trivsamt miljö. Det förverkligas genom en harmonisk inredning, gruppernas samarbete samt så hemlika sysslor som möjligt. Vi har också ett eget kök som är en naturlig del av vardagen. Där tillreder vi eget morgonmål och mellanmål. Lunchen köpes av Café Adèle.

Ytterligare har Lillgården ett gymnastikrum och en snickarbod som används flitigt. I ladugården bor några får, hönor och kaniner som vi sköter om dagligen tillsammans med barnen. På detta sätt lär sej barnen att känna ansvar och förstå livcykeln.

Aktiebolaget Lillgården AB ägs av Josefin Isaksson och Jutta Saarinen.

1.2 Lokala särdrag och olika sätt att ordna småbarnspedagogisk verksamhet

Lillgården är ett tvåspråkigt gruppfamiljedaghem, även om majoriteten av barnen i dagsläget är enspråkigt svenska. Alla i personalen behärskar finska så att tvåspråkigheten kan stödjas på ett positivt sätt. Barnen kommer att bekanta sig med det andra inhemska språket i vår verksamhet.

Utomhuspedagogik kommer att utgöra stommen i verksamheten, i form av regelbundna

skogsutflykter, gårdslekar, djurskötsel i ladugården samt skötsel av odlingar på gården. Vi kommer att utforska, uppleva och experimentera i närmiljön.

1.3 Barnets plan för småbarnspedagogik

Varje barn på Lillgården har en egen plan för småbarnspedagogik. Planen baserar sig på att vi känner barnet, lyssnar till barnet och observerar barnet. Även vårdnadshavarens och barnets åsikter tas i beaktande vid uppgörandet av den individuella planen. Planen är ett pedagogiskt dokument och de mål som framkommer i planen beaktas då verksamheten i gruppfamiljedaghemmet planeras. I Lillgården ansvarar egenvårdarna för att barnets plan utarbetas och utvärderas, minst en gång i året eller tidigare om barnets behov kräver det.

2. VERKSAMHETSIDÉ OCH VÄRDEGRUND

I Lillgården utgörs barngrupperna av två ålderintegrerade grupper. Grupperna skall vara familjära och befrämja den hemlika stämningen på avdelningen. Eftersom de två grupperna redan i sig är små kommer vi också att ha möjlighet att blanda upp dem och alla vara tillsammans, t.ex. vid uteverksamheter eller fri lek på gården. Då lär sig de mindre barnen av de större medan de större barnen måste ta de yngre i beaktande, vilket stärker självkänslan, lär dem att ta hänsyn till andra och utvecklar ansvarskännande. Vi jobbar oftast i mindre grupper, s.k. smågruppsverksamhet, för att säkra hjälp och uppmärksamhet för varje enskilt barn. Här jobbar personalen med teamarbete och grupperna samarbetar sinsemellan. Vi säkrar tillräcklig personal genom att anställa vikarier, och prefererar samma vikarier för att barnen ska känna sig trygga även då en från ordinariepersonalen är frånvarande. Lillgården håller öppet utgående från vårdnadshavarnas behov även under semesterperioder, barnen i Lillgården erhåller således ingen reservdagvårdsplats.

På Lillgården bygger vi upp verksamheten i enlighet med vad som är aktuellt under de olika årstiderna. På hösten tar vi god tid på oss att bekanta oss med varandra och få alla barn att känna sig som hemma. Vi skördar i odlingarna och plockar bär och svamp i skogen. Vi pysslar kring olika höstteman. Vi uppmärksammar även farsdag. På vintern förbereder vi oss för Finlands hundra-årsfest med olika pyssel och pynt. Det hela avslutas med en liten fest. Till julen bakar vi pepparkakor, pyntar och pysslar. Vinteraktiviteter som pulkåkning, skridskoåkning och skidning är roligt. På vinterns funderar vi över de djur som går och sova samt att hela naturen egentligen sover. På våren firar vi påsken och första april. Vi reflekterar över vårens uppvaknande och börjar undersöka vad som händer ute i naturen då. Vi städar på gården och förebereder för sådd i odlingarna. Vi uppmärksammar morsdagen och håller en vårfest. Under sommarmånaderna njuter vi av att vara ute, vi håller får- och hönsläpp samt ordnar utebur åt kaninerna. Vi gör också en större sommarstädning på dagis (delvis tillsammans med barnen). Under året firar vi även barnens födelsedagar med korta kalas under samlingen. Då blir barnet uppvaktat med lite sång och en present och ett kort av Lillgården.

2.1 Personalen

Ordinariepersonalen är behörig och erfaren. Vi strävar efter få byten inom personalen. Personalen jobbar med vård, fostran och undervisning som en helhet. Samarbetet mellan personalen och föräldrarna är omfattande. Föräldrarna är sakkunniga i frågor som berör deras barn och är därigenom gruppfamiljedaghemmets viktigaste samarbetspart. Meningen med samarbetet är att stöda varje barns uppväxt och utveckling både i hemmet och på vårdplatsen. Hela personalen har tystnadsplikt i frågor som berör barnet och dess familj. Personalen diskuterar ärenden gällande barnet alltid i första hand med föräldrar.

2.2 Övergång

Då barnet byter vårdplats samarbetar personalen från Lillgården med de olika aktuella kommunala enheterna. Vi vill beakta varje barns tidigare vård för att trygga övergången och för att kunna ta i beaktande barnets förutsättningar och behov. Barnets eventuella behov av stöd för lärande skall tryggas. Vid överföringen kan man använda barnets plan för småbarnspedagogik och andra dokument som beskriver barnets utveckling och lärande som har samlats in. Femåringar bekantar sej med förskolan i enlighet med femåringsgruppen i Silva.

2.3 Värdegrund

På Lillgården AB följer vi samma värdegrund som Kimitoöns kommun. Principerna är att: barnets bästa kommer i första hand, barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd, barnets åsikter ska beaktas samt barnet ska behandlas jämlikt.

3. SYNEN PÅ LÄRANDE

Lillgårdens syn på lärande följer den kommunala. Lärande är en livslång och helhetsbetonad process som sker överallt. Målet är att inspirera och väcka barnets lust att lära sig mera. Barnen spurras till att vara aktiva och till att lita på sina möjligheter som lärande individer. Leken är viktig och betydelsefull för lärandet. Vi kommer att erbjuda barnet tillfällen att kommunicera, uttrycka sig på olika sätt och få nya upplevelser. Tillsammans bekantar vi oss med saker som intresserar barnen samt ger möjligheter att bilda vänskapsband, känna glädje över sitt lärande och bli intresserade av nya saker. Varje barns fysiska, psykiska och sociala utveckling samt utvecklingen av kunskaper och färdigheter ska följas upp och stödjas. Målet är samtidigt att förebygga eventuella svårigheter. Barnets jaguppfattning stärks med hjälp av uppskattande kommunikation, mångsidiga inlärningsupplevelser och uppmuntrande respons.

4. MÅNGSIDIG KOMPETENS

På Kimitoön utgår man från de fem kompetenserna: kulturell och kommunikativ kompetens, vardagskompetens, multilitteracitet och digital kompetens, förmåga att delta och påverka, förmåga att tänka och lära sig. Man vill att denna mångsidiga kompetens ska beaktas i all verksamhet, i utvecklingen av verksamhetskulturen samt i det fostrande

arbetet. Inom småbarnspedagogiken är leken en centralt inlärnings- och arbetssätt för att främja barnens mångsidiga kompetens. Även på Lillgården tar vi i baeaktande de fem kompetenserna i hela vår verksamhet.

4.1 Utveckling av verksamhetskultur

Lillgårdens verksamhetskultur grundar sig på personalens värderingar, tolkningar av de normer som styr arbetet, verksamhetsstället, yrkeskompetensen samt av en respekt och omvård för det levande; djuren i ladugården och växterna i odlingslådorna. Vi strävar efter att uppnå en verksamhetskultur som baserar sig på öppenhet, växelverkan och samarbete. Barnets bästa skall vara utgångspunkten för allt arbete. Verksamhetskulturen utvärderas bland annat genom regelbundna personalmöten och diskussioner med barnen och vårdnadshavare.

4.2 Lärmiljöer

I Lillgården finns ypperliga, mångsidiga lärmiljöer. I egnahemshuset finns redan tre lekrum med möjlighet till ensamlek eller sociallek. Vi inreder inomhusverksamheten så att barnen kan leka med varandra, de får pyssla och pussla, de kan aktivera sig i gymnastikrummet eller tillverka något i snickerboa. Lillgårdens läge möjliggör till mångsidiga lärmiljöer utomhus. Det finns närbelägen natur och skog, utegården är stor samt organiserad verksamhet i Lillgårdens ladugård tillsammans med personal. Som lärmiljö fungerar även biblioteket och andra lokaler, besök och upplevelser som ex kultur- och idrottsväsendet erbjuder. Digitala lärmiljöer erbjuds också stundvis på Lillgården. Våra lärmiljöer (liksom de kommunala): inspirerar och lockar till lek och kreativitet, erbjuder meningsfull sysselsättning, främjar barnens språkliga utveckling, är mångsidiga redskap (även informations- och kommunikationsteknik), leksaker och material, är trygga, hälsosamma, trivsamma, hemtrevliga och estetiska, möjliggör aktivitet och rörelse, ger ro till lek och arbete i en lugn atmosfär, går att förändra, förnya och är flexibla samt kan vara inomhus och utomhus.

4.3 Samarbetspartner

All personal på Lillgården samarbetar med barnens vårdnadshavare. Ett gott samarbete med vårdnadshavarna är A och O för att på bästa sätt kunna gynna barnets utveckling. Vi strävar efter ett ömsesidigt förtroende. Under verksamhetsåret får vårdnadshavarna möjlighet till minst ett utvecklingssamtal gällande barnets växande och lärande. Vi värdesätter kontinuerlig kontakt vid lämning och hämtning av barnet, telefonsamtal och planlagda diskussioner vid behov. Vi ger info om verksamheten på Lillgården i form av infobrev hem samt lappar på anslagstavlan, vi uppdaterar sociala media om aktuella händelser och upprätthåller en sluten (med lösenord) grupp på Instagram där vårdnadshavarna kan följa med vad som händer under dagen.

Personalen på Lillgården samarbetar med varandra samt med övriga sakkunna som arbetar med barnen, t.ex. rådgivningspersonal och andra aktörer inom social- och hälsovården.

4.4 Pedagogisk dokumentation

Personalen på Lillgården följer upp varje barns utveckling och lärande. Dokumentationen förverkligas genom en pärm om barnets utveckling där barnets egna alster (teckningar, fotografier, intervjuer, personalens observationer och andra dokument) samlas.

5. MÅL INOM SMÅBARNSFÖSTRAN

På Lillgården strävar vi efter att utveckla barnens självständighet. Vi vill skapa en trygg, positiv och öppen miljö som ger möjlighet att utveckla repekt och tolerans gentemot varandra och även gentemot djuren. Vi vill utveckla barnens sociala färdigheter samtidigt som vi vill ge plats för individuell utveckling hos varje barn. Trygghet, jämlikhet och välmående är ledord för oss.

6. ÄMNESOMRÅDEN OCH INRIKTNINGAR

6.1 Leken

Leken är för barnet ett naturligt sätt att utforska sin omvärld och lära sig livets grunder. Lek innebär lustfyllt lärande där barnet använder alla sina sinnen. Genom leken utvecklas barnets fantasi och kreativitet och de lär sig att lösa problem och konflikter. I leken stimuleras barnet socialt, känslomässigt, motoriskt och intellektuellt. För barnet har leken alltid ett innehåll och en mening, där lekprocessen är det viktigaste. Barnet leker inte för att utvecklas, men leken utvecklar barnet.

Genom att följa med och observera barnets lek, får pedagogen mycket betydelsefull information om barnet och dess utveckling. Pedagogens roll i barnets lek är att inspirera, ge möjlighet, redskap och ro till lek, samt att skydda barnen från att bli avbrutna i leken. Pedagogen bör alltid vara närvarande i leken, stödja och vägleda lekarna vid behov.

Det finns olika typer av lek och alla former är lika betydelsefulla för barnets utveckling. Dessa är barnstyrd lek, ledd lek och styrd lek. Barnstyrd lek innebär att barnet själv skapar innehåll och regler för leken. Barnstyrda lekar är en central del av dagen på Lillgården. Exempel på barnstyrd lek är ensamlek, bredvidlek och fri lek. Ledd lek innebär att en pedagog leder leken. I ledd lek finns ett givet mönster och innehåll. Exempel på ledd lek är sånglekar, sällskapslekar och ringdanser. Ledd lek sker ofta i samband med samlingen på Lillgården. Den styrda leken har ett mål, tränar en färdighet eller ger barnet erfarenhet eller insikt i verkligheten. Styrda lekar är t.ex. regellekar, idrottslekar, rörelselekar och härmningslekar. Möjligheten till dessa lekar erbjuder Lillgården oftast under utevistelser och i gymnastikrummet då barnen har gymnastik.

6.1.1 Mål

Målet med leken är att följande egenskaper skall utvecklas hos barnet: identitet och social kompetens, förmåga att kompromissa och samarbeta, förmåga att fatta beslut, förmåga att formulera sig så att kamraterna förstår (språklig kompetens) samt förmåga att röra sig på olika sätt i olika lekar (rörelseförmågan). Leken utvecklar också kreativiteten (fantasin), erfarenheter (barnet leker det vuxna gör), inlevelsen (turas om och lyssna på varandra), avkoppling (leken är stressfri) samt koncentrationen (leken kräver full koncentration).

6.1.2 Metoder

På Lillgården vill vi ge utrymme för många olika former av lek. Inomhus får barnen leka vid samlingen, i gymnastikrummet samt fri lek mellan aktiviteterna. Utomhus leker barnen i samband med den dagliga utevistelsen, under skogsutflykterna eller under gymnastiktillfällena. Lektillfällena kommer att prioriteras både när det gäller tid och utrymme. Det finns lämpliga och tillgängliga leksaker vid Lillgården och personalen ser till att alla barn har möjlighet att delta på lämpligt sätt i gemensamma lekar. Personalen är närvarande och upptäcker eventuella konfliktsituationer samt ingriper i dem.

6.2 Språkens rika värld

Grunden till barnets språkliga utveckling läggs i hemmet. Språket förmedlar våra innersta tankar, känslor och erfarenheter. I all verksamhet inom gruppfamiljedagvården är språket av avgörande betydelse för barnets utveckling och lärande. En god språkförståelse och uppfattningsförmåga av språk är viktig, men också förmågan att kunna uttrycka sig tydligt och sammanhängande.

6.2.1 Mål

På Lillgården vill vi att barnet skall få möta ord och begrepp i språket i rätt sammanhang. Språket utvecklas genom samtal och i samspel med personalen och de andra barnen och personalens uppgift är att klä vardagen i ord och samtala med barnet om det man gör tillsammans. Det hjälper barnet att utveckla sitt ord- och begreppsförråd. Den vuxna skall ständigt iaktta sitt eget språkbruk. I synnerhet med tvåspråkiga barn är det viktigt att personalen är tydlig och konkret i sitt tal och kontrollerar att barnet uppfattat rätt. Vi vill ge tid till barnen att på ett mångsidigt sätt använda och vidareutveckla sitt språk. Barnet bör också lära sig de grundläggande principerna hur man för en diskussion, uppmuntras till att våga uttrycka sina åsikter och tankar, men också att kunna lyssna och vänta på sin samtalstur. De äldre barnet kan ges möjlighet att bekanta sig med bokstäverna, språkljuden och ordbilderna.

6.2.2 Metoder

Vi vill stöda barnens språkutveckling på ett professionellt sätt. Detta gör vi på Lillgården genom enskilda samtal med barnen och också gruppdiskussioner. Barnen får beskriva, benämna, härma, upprepa och återberätta. Vi tränar på att lyssna (tex läsa saga) och på att

minnas (olika minneslekar). Rim och ramsor, olika typer av uppträdanden, lekarna och samlingarna tränar barnens språkutveckling.

6.3 Mina många uttrycksformer

På Lillgården kommer vi att stödja utvecklingen av barnens musikaliska, visuella, verbala och kroppsliga uttrycksförmåga. Vi vill hålla konst och kultur som en naturlig del av vardagen och ge möjlighet för barnen att delta i kreativa verksamheter. Genom detta tränar barnen sig på att följa givna instruktioner, de får träna sin fantasi och behärska sin finmotorik. Barnen övar sig i att uttrycka sig på annat sätt än verbalt. Personalen uppmuntrar barnet att utforska olika metoder för skapandet och få barnet att våga använda olika material i skapandeprocessen. Alla barn behöver inte heller delta i all kreativ verksamhet, men uppmuntras att pröva på det mesta. Vi skapar också med modeller, planterar frön, handarbetar och har slöjd i snickerboden. Genom att så frön får barnet läsa sig hur naturen är utformad och växer. Vid snickeri och handarbete får barnet uppleva nya material, och hur det är att använda verktyg av olika slag, t.ex. hammare och synål. Lillgården kan också göra teaterutflykter och besöka muséer (Sagalund).

6.3.1 Mål

Målet är att utveckla barnens fantasin, skapar- och upptäckarglädje. Vi vill också att barnen ska träna sig på att behärska sin finmotorik och koordination, stärka självkänslan (jag kan!) samt väcka intresset för olika material och viljan att använda dessa.

6.3.2 Metoder

Barnen får prova på att måla med olika typer av färger och metoder, de får limma, klippa och rita. Barnen får laborera (tex bygga med olika klossar), modellera, snickra, handarbete, baka, göra utfärder. Viktigt för oss på Lillgården är även att barnen får vara med vid sådd, plantering, skötsel och skörd av olika växter.

6.4 Jag och vår gemenskap

Då barnen börjar i gruppfamiljedagvården blir deras livsmiljö utanför hemmet större. Utöver det egna hemmets traditioner, vanor, värderingar och åskådningar möter barnen också andra sätt att tänka och handla. Vi vill utveckla barnens förmåga att förstå mångfalden i närmiljön och att öva sig att fungera i den. En etisk fostran finns med i all verksamhet på Lillgården. Personalen diskuterar skillnaden mellan rätt och fel och att hur man kan fungera därefter. Vi lär dem att respektera andra människor, deras olikheter, i alla situationer och att ta hänsyn till varandra. Vi vill att barnen skall lära sig gott uppförande t.ex. artighet, vänta på sin tur, hjälpsamhet, säga förlåt. Vi diskuterar bl.a. vikten av vänskap och att man skall trösta varandra. Dessa teman bearbetas bl.a. genom lek, sånger, sagor och diskussioner. Vi kommer att naturligt bygga in en förståelse för andra och omtanke för varandra i och med skötseln av djuren i ladugården.

Vi utgår ifrån att barnen har olika religiösa bakgrunder hemifrån och därför stöder

personalen religionsfostran mer ur en kulturell och allmänbildande synvinkel.

Till närmiljön hör även mediefostran. Vi strävar efter att barnen ska bekanta sig med olika medier och med handledning träna sig på att använda dessa på ett ansvarsfullt sätt.

6.5 Jag utforskar min omgivning

Barnets naturliga nyfikenhet samt glädje att utforska och komma underfund med saker skapar en god förutsättning för matematiskt tänkande. Matematik finns överallt i vår omgivning, vilket utnyttjas i gruppfamiljedaghemmets vardagliga rutiner genom lekrelaterade situationer och med hjälp av konkreta material, föremål och redskap som intresserar barnet. Till utforskning av omgivningen räknas även miljöfostran. På Lillgården strävar personalen efter att barnen skall få uppleva naturen med dess olika årstider. Barnen skall lära sig att vara rädd om naturen och respektera den samt skapa en sund miljömedvetenhet. De skall också bekanta sig med gruppfamiljedaghemmets närmiljö. Trafiksäkerhet och säkerhet på uteplatsen beaktas alltid när vi rör oss med barnen i vår närmiljö.

6.5.1 Mål

Målet med matematik är att barnet ska utveckla en viss förståelse för matematik och för grundläggande egenskaper i begreppen tal och antal, mätning, gruppering, geometri och form samt sin förmåga att orientera sig i tid och rum. Vi vill skapa ett positivt förhållningssätt till matematik samt utveckla logiskt tänkande.

6.5.2 Metoder

Matematik finns överallt i vår omgivning, och det finns många olika sätt att träna detta på. Vi kan kategorisera, sortera, mäta, kombinera siffror med antal, diskutera t.ex. ordningstal (datum), lek och sifferramsor, sånger, byggmaterial (klossar, pinnar, kottar osv), duka bordet (antal barn), räkna barnen på samlingen samt gå genom tidsbegrepp (veckodagar, månader, idag-imorgon-igår, egen ålder).

6.6 Jag växer, rör på mig och utvecklas

På Lillgården får barnen röra på sig dagligen. Daglig fysisk aktivitet är grunden för barnets välbefinnande och för en sund tillväxt. Fysisk aktivitet stimulerar barnets tankeverksamhet, ger barnet möjlighet att uppleva glädje, uttrycka sina känslor och lära sig nya saker. Att röra på sig är ett naturligt sätt för ett barn att lära känna sig själv, andra människor och sin omgivning. Fysisk aktivitet innebär fart och upplevelser, som är en del av barnets vardag. Barn som rör sig lite skall uppmuntras till ökad fysisk aktivitet. På Lillgården uppmuntar vi till rörelse och motion. Vi är utomhus så mycket som möjligt - i skogen, på gården, i närmiljön, i ladugården. Inne har vi ett eget gymnastikrum där vi har ordnade gymnastiktillfällen så att barnen får röra på sig även inomhus.

Grovmotoriken tränas bl.a. genom: rörelselekar, lekaktiviteter både inne och ute (t.ex. gunga, klättra, springa, krypa, spela fotboll, skida), promenader i närmiljön, handledda

gymnastikstunder både inom- och utomhus, skogsutfärder.

Finmotoriken tränas bl.a genom: dagliga rutiner (t.ex. påklädning, matsituationen), fri lek (t.ex. klä på dockor, bygga kojor, lego), skapande verksamhet (t.ex. rita, måla, klippa, sy, modellera, baka).

På Lillgården följer vi upp den motoriska utvecklingen hos varje barn regelbundet då en motorikbana arrangeras årligen för 3-5-åringar i samarbete med kommunens fritidsenhet.

Genom att vägleda barnet och stödja det i att sköta sin vardagshygien i dagliga rutiner lär sig barnet så småningom att sköta sin egen hälsa och hygien. Vi tränar hygien och hälsa bl.a. på följande sätt: efter toalettbesök tvättas alltid händerna, handtvätt före måltid (desinfektionsmedel t.ex. vid maginfluensaepidemier), vägledning i gott bordsskick, kännedom om hälsosam, mångsidig kost, erfarenhet av olika smakupplevelser, ordning och system vid påklädningssituationen, utevistelse och motion. På Lillgården följer vi Kimitoöns anvisningar angående sjukdomar och antal symtomfria dagar efter sjukdom.

6.7 Preciseringar gällande språk och kultur

Lillgården är ett tvåspråkigt gruppfamiljedaghem. Här pratar personalen både svenska och finska enligt behov. Om det kommer barn med ett främmande språk som modersmål är personalen medveten om sin roll som språklig modell och förstår innebörden av barnets språkutveckling och välmående.

7. BARNETS BEHOV AV SÄRSKILT STÖD

Lillgården följer de tre nationella stödnivåerna och kan vid behov använda de blanketter som Kimitoöns kommun har utvecklat. Stödnivåerna är allmänt stöd, intensifierat stöd samt särskilt stöd. Det allmänna stödet berör alla barn och har till uppgift att bygga upp en vardag med tillräckliga utmaningar och uppmuntra barnet på ett åldersadekvat sätt att upptäcka omgivningen och utvecklas i stadig takt. Det intensifierade stödet är till för barn där det allmänna stödet inte räcker till och som i sin tillväxt och inläring är i behov av regelbundet stöd eller en mångfald av stödåtgärder. Planen kräver att den ansvarige egenvårdaren fyller i en pedagogisk bedömning och sedan konsulterar den kommunalt anställda specialbarnsträdgårdsläraren och andra sakkunniga innan den egentliga blanketten kan fyllas i. Ett gott samarbete mellan alla parter är viktig där vårdnadshavarna bör få tillräcklig information om processen och dess syften. En bedömning görs om Lillgården är den mest ändamålsenliga vårdplatsen för barnet, i och med att anställning av t.ex. assistent inte är självklar. Ifall det intensifierade stödet inte räcker till, finns det ännu särskilt stöd som är den sista stödnivån. Senast i detta skede tillkallas ett mångprofessionellt team för att stöda utarbetningen och förverkligandet av planen. Barn med särskilt stöd placeras oftast på kommunalt daghem för att få tillräckligt stöd av specialbarnsträdgårdsläraren. Det tidiga ingripandet och stödet är kritiskt för att barnet ska ges samma möjligheter som alla andra till skolgång och utveckling. Stödnivåerna används även under hela skolgången.

Varje barn på Lillgården får en individuell plan uppgjord i samråd med vårdnadshavare och

egenvårdare. Planen uppgörs under sensommaren och följs upp senast ett år efter uppgörandet.

Personalen har möjlighet att konsultera: barnrådgivningen, specialbarträdgårdslärare, psykologer och läkare, annan personal på gruppfamiljedaghemmet, tal-, fysio- och ergoterapeut, barnneurologiska enheten (TYKS).

Hela personalen har tystnadsplikt i frågor som berör barnet och dess familj. Personalen diskuterar alltid i första hand med vårdnadshavarna om ärenden som berör barnet.

7.1 Stödarrangemang inom småbarnspedagogiken

Lillgården samarbetar med kommunen när det kommer till olika typer av stödarrangemang. På Lillgården granskar vi arbetsätten och lärmiljöerna så att de bäst lämpar sig för ett barn i behov av mera stöd, vi differentierar vid behov samt har möjlighet att konsultera specialbarträdgårdslärare. Eftersom vi är en liten enhet har vi svårigheter att omstrukturera personaldimensioneringen, specifika hjälpmedel kan ses som en utmaning för oss likaså tolknings- och biträdestjänster. Redan från början (med tanke på att vi är en liten enhet) har vi smågrupper, flexibla grupparrangemang och mångprofessionellt samarbete.

7.2 Barnets plan för småbarnspedagogik i samband med stöd

Vi följer de kommunala direktiven på Lillgården när det kommer till barnets plan i samband med stöd: Barnets plan för småbarnspedagogik diskuteras tillsammans med föräldrarna och dagvårdspersonalen på dagvårdsplatsen. Då barnet är i behov av allmänt, intensifierat eller särskilt stöd samlas personalen, specialbarträdgårdslärare och föräldrar för att diskutera och göra upp mål för barnets utveckling och lärande. Det är specialbarträdgårdsläraren som ansvarar över att stödblanketter och plan för lärande skrivs för barn under förskoleåldern. Detta görs i samråd med barnets föräldrar och barträdgårdsläraren/annan ansvarig i barnets grupp. I stödblanketterna framgår de pedagogiska och eventuella strukturella lösningar som ordnas för barnet. Det antecknas också samarbetet med eventuella terapeuter eller andra sakkunniga. Stödblanketter och individuella planer utvärderas åtminstone varje höst och vår. Ibland ordnas tätare träffar tillsammans med föräldrar t.ex. olika nätverksmöten med övriga sakkunniga, beroende på barnets eller familjens behov.

8. UTVÄRDERING OCH UTVECKLING

Vi på Lillgården sträver hela tiden efter att förbättra, utveckla och göra på nytt. Vi håller regelbunden kontakt med kommunen för att utvecklas i samma linje som de kommunala vårdenheterna. På Lillgården håller vi utvecklingssamtal med personalen samt regelbundna personalmöten där verksamheten kritiskt granskas och möjlighet till utveckling sker. Under föräldramöten har vårdnadshavare möjlighet att höras och ge sina synpunkter på förbättring. Planen för småbarnsfostran går genom och uppdateras en gång i året.